

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียด
ของคู่สมรสที่มีบุตรยาก

ชื่อผู้เขียน

นางจิราวรรณ ตีเหลือ

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก

คณะกรรมการลูกวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประลักษณกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ บรรณภิการ์ กันธรรษณะ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาวดี ชอนตะวัน	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาดา คุณาวิกิติกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีนรรณ กันธรัง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของคู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย กลุ่มตัวอย่าง คือ คู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย จำนวน 85 คู่ ที่มารับบริการในคลินิกผู้มีบุตรยาก โรงพยาบาลราชนาครเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลล้วนบุคคล แบบสอบถามปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดแก่คู่สมรสที่มีบุตรยาก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และแบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียด ซึ่งแปลมาจากแบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของจาวิค และตัดแปลงห้องคำถามบางข้อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

อย่าง ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลfaของครอบนาค ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดแก่คู่สมรสที่มีบุตรยากเท่ากับ 0.94 และของแบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดเท่ากับ 0.91 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียด โดยรวมของคู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นด้านที่ก่อให้เกิดความเครียดสูงกว่าปัจจัยภายนอกตัวบุคคล

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียด โดยรวมของคู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายชายอยู่ในระดับเล็กน้อย โดยมีปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นด้านที่ก่อให้เกิดความเครียดสูงกว่าปัจจัยภายนอกตัวบุคคล

3. คู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิง มีการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้านการแก้ปัญหาทางอ้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการเผชิญหน้ากับปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์ ตามลำดับ

4. คู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายชาย มีการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้านการเผชิญหน้ากับปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการแก้ปัญหาทางอ้อม และด้านการจัดการกับอารมณ์ ตามลำดับ

5. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลด้านคู่สมรส ก่อให้เกิดความเครียดแก่คู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิงสูงกว่าฝ่ายชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดโดยรวม ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลด้านครอบครัว เศรษฐกิจและการเงิน สังคม วัฒนธรรมและศาสนา และระบบบริการสุขภาพ ก่อให้เกิดความเครียดแก่คู่สมรสที่มีบุตรยากทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายไม่แตกต่างกัน

6. คู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายหญิงมีการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียด โดยรวม และด้านการแก้ปัญหาทางอ้อม สูงกว่าคู่สมรสที่มีบุตรยากฝ่ายชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ส่วนการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้านการเผชิญหน้ากับปัญหา และด้านการจัดการกับอารมณ์นั้น ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title **Stressors and Coping Behaviors of Infertile
Couples**

Author **Mrs. Jirawan Deelua**

M.N.S. **Maternal and Child Nursing**

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Sukanya Parisunyakul	Chairman
Assoc. Prof. Kannika Kantaruksa	Member
Asst. Prof. Dr. Ratanawadee Chontawan	Member
Asst. Prof. Dr. Wipada Kunaviktikul	Member
Asst. Prof. Dr. Seepan Kantawang	Member

Abstract

The purpose of this research was to study stressors and coping behaviors of infertile couples. The sample consisted of 85 infertile couples who attended infertility clinic of Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital.

The instrument used for collecting data was a questionnaire, composed of three parts : a demographic data, the Infertile Stressor Scale developed by the researcher, and the Coping Behaviors Scale,

modified from Jalowiec Coping Scale (1988). The content validity was assessed by 5 experts. The reliability of the Infertility Stressor Scale and the Coping Behaviors Scale, obtained by Cronbach's alpha coefficient, were 0.94 and 0.91 respectively. Data were analyzed by using frequency, percent, the mean, standard deviation, and independent t-test.

The results of the study revealed that :

1. The total mean score of stress experienced by infertile women was at a moderate level. The endogenous stressors sub-scales was higher than the exogenous stressors sub-scales.
2. The total mean score of stress experienced by infertile men was at a mild level. The endogenous stressors sub-scales was higher than the exogenous stressors sub-scales.
3. The infertile women used coping behavior at a moderate level. The palliative coping behavior was the most frequently used, followed by the confrontive and the emotive coping behaviors respectively.
4. The infertile men used coping behavior at a moderate level. The confrontive coping behavior was the most frequently used, followed by the palliative and the emotive coping behaviors respectively.
5. The infertile women had significantly more stress from exogenous stressors caused by spouse, than men ($p < .05$). There were no significant differences among the stressors from total, endogenous, and exogenous: family, economics, sociocultural, religious, and health care system.

6. The infertile women used the total coping behavior and the palliative coping behavior significantly more than men ($p < .05$ and $p < .001$) but the confrontive and the emotive coping behavior showed no significant difference.